

**Karta zgłoszenia tematyki badawczej
w dziedzinie nauk społecznych
dla kandydatów do Szkoły Doktorskiej
w roku akademickim 2025/2026**

Proponowana tematyka doktoratu
Polskie uchodźstwo niepodległościowe 1945-1990. Polityka pamięci wobec zbrodni dokonanych na narodzie polskim 1939-2022
Dyscyplina naukowa
NAUKI O POLITYCE I ADMINISTRACJI
Proponowany promotor
Prof. dr hab. Bogusław Polak Wydział Humanistyczny Katedra Studiów Regionalnych i Europejskich ul. Kwiatkowskiego; budynek 6e; pokój 220A. e-mail: boguslaw.polak@tu.koszalin.pl ; tel. : 94 34 39 209

Krótki opis tematyki badawczej ze wskazaniem problematyki naukowej (max. 350 słów)
Z przyczyn politycznych, skutek decyzji aliantów ponad 200 tys. Polaków nie wróciło do Kraju i pozostało na emigracji. Na obczyźnie, w krajach demokracji zachodnich stworzone zostały silne ośrodki polskie. Centrum polskiego życia politycznego stała się stolica Wielkiej Brytanii, jednak Polacy dotarli do kilkudziesięciu państw. Na uwagę zasługuje świetna organizacja środowiska kombatanckiego, organizacji społecznych, politycznych, czy gospodarczych. Przywódcy społeczności polskiej z uwagą obserwowali wydarzenia w Europie Środkowej i Wschodniej, w tym systemową sowietyzację wszystkich dziedzin życia w Kraju. Starali się nagłośnić sprawę polską na arenie międzynarodowej, także poprzez organizacje międzynarodowe (ONZ, ACEN, Ruch Europejski). Stworzono własne struktury polityczne. Kontynuował swą misję rząd RP na uchodźstwie, organizując agendy rządowe, namiastkę parlamentu, struktur resortów. Dużą wagę przywiązywano do zachowania możliwości mobilizacyjnych, tym bardziej, że żołnierze Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie nie zostali zdemobilizowani, ale udzielono im bezterminowych urlopów. Przyjęto założenie, że w krótkim czasie, dzięki załączkom dowództw można było odtworzyć dużą część jednostek PSZ. Bardzo ważna była tu oferta akcesu wolnych Polaków do tworzonych struktur NATO, czemu służyły kontakty m.in. gen. Władysława Andersa z politykami i oficerami z armii państw zachodnich. Fenomen polskiej emigracji w wyniku II wojny światowej stanowi fakt, że do dziś odczuwalny jest wpływ tej społeczności na procesy narodowe i międzynarodowe, a odpowiednio realizowana polityka pamięci może pomóc zachować wiedzę o działaniach uchodźstwa, co konsolidować będzie

polskie społeczeństwo XXI wieku.

Powiązana z powyższym obszarem badań jest kwestia szeroko pojętej polityki pamięci dotyczącej polskiego wysiłku w II wojnie światowej, polskiego czynu niepodległościowego w XIX i XX w., jak i zbrodni dokonanych na narodzie polskim przez Niemców, Sowieców i Ukraińców.

Uzasadnienie celowości podjęcia tematyki badawczej (max. 150 słów)

Wbrew pozorom sugerowana problematyka badań dalece nie jest wyczerpana. Wiele aspektów wymaga badań i czeka na swoich badaczy. Środowisko historyków i politologów, skupionych od ponad 30 lat na Politechnice Koszalińskiej, posiada niewątpliwe osiągnięcia w tym obszarze.

Ogromnie ważnym zagadnieniem pozostają badania dokumentów źródłowych, prasy, periodyków i osiągnięć naukowych uchodźstwa polskiego.

Niezbędne są dalsze kwerendy w polskich archiwach, bibliotekach, zbiorach organizacji i stowarzyszeń. Część z tych ostatnich nadal funkcjonuje i próbuje zachować swoje spuścizny aktowe, mając nadzieję, że dzięki tym działaniom pamięć o ich osiągnięciach nie zaginie.

Co istotne, to wpływ polskiej emigracji politycznej na współczesną emigrację zarobkową w krajach Unii Europejskiej, który jest zauważalny. Warto zbadać zatem również ten aspekt oddziaływania II Wielkiej Emigracji.

Powyższa problematyka wpisuje się w szeroko pojętą politykę pamięci, tak istotną we współczesnych relacjach międzynarodowych.

Proponowane tematy prac doktorskich w ramach zgłaszanej tematyki badawczej (do 3 tematów)

1. Wizja polskiej administracji państwowej i samorządowej po zakończeniu II wojny światowej z optyki Rządu Polskiego na Uchodźstwie
2. Administracja państwowa i samorządowa w Polsce po zakończeniu wojny w wizji Rządu RP na Uchodźstwie
3. Rola środowiska kombatanckiego w działalności emigracji polskiej 1945-2022

Źródła finansowania tematyki badawczej (tematyka realizowanych obecnie grantów naukowych finansowanych ze źródeł zewnętrznych lub w ramach subwencji)

Projekt statutowy na lata 2024-2025 - Polacy w kraju i na emigracji wobec globalnych i regionalnych procesów polityczno-gospodarczych w XX i XXI w.

Potwierdzenie możliwości zapewnienia dostępu do aparatury naukowej oraz oprogramowania niezbędnego do realizacji proponowanej tematyki badawczej

W PEŁNI

W przypadku odpowiedzi CZEŚCIOWO lub BRAK proszę wskazać rodzaj brakującej aparatury naukowej i/lub oprogramowania oraz źródła finansowania dostępu do nich

-

Wykaz dorobku naukowego promotora w tematyce wskazanych problemów naukowych

Wykaz ważniejszych publikacji (maksymalnie 5), publikowanych w czasopismach indeksowanych w Web of Science lub Scopus za okres ostatnich 3 lat (z uwzględnieniem współczynnika wpływu czasopisma oraz punktacji MEiN)

1. *Obchody Święta Niepodległości i rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego w środowisku byłych powstańców w Wielkiej Brytanii 1940-1989*, „Dzieje Najnowsze”, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, 2019, s. 119-134.

2. <i>Relacje gen. Władysława Andersa z organizacjami kombatanckimi w USA 1946-1970</i>, [w:] <i>Rola Polonii USA w kształtowaniu relacji polsko-amerykańskich w XX i XXI wieku</i>, pod red. W. Glińskiego, Warszawa – Orchard Lake 2020, s. 367-408. 3. <i>W cieniu wielkiej polityki. Londyńskie dzieje pomnika katyńskiego 1971-1979</i>, „Saeculum Christianum”, Nr 1/2021, s. 221-232. 4. <i>General Broni Władysław Anders 1892-1970. Czyny i pamięć</i>, Warszawa 2022. 5. <i>Ewakuacja Armii Polskiej ze Związku Sowieckiego na Bliski i Środkowy Wschód w świetle wydawnictw źródłowych ośrodka koszalińskiego</i>, w: <i>In memoria amicorum. Księga pamiątkowa ku czci prof. Zbigniewa Wawra</i>, 2024, Muzeum Łazienki Królewskie, s.233-250. 6. <i>General Władysław Anders. Deeds and Remembrance</i>, Warszawa 2024. 7. Z archiwum polskiej politologii XX w. Jerzy Niezbrzycki (Ryszard Wraga) o Związku Sowieckim, socjalizmie i sprawach polskich w 1945 r. Wybór pism, Koszalin 2024, ss. 516.
Wykaz grantów naukowych finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz European Research Council, w których promotor brał udział w okresie ostatnich 5 lat
<i>Koszalińskie „Centrum Badań nad Uchodźstwem i Emigracją”. Studia nad dziejami polskiej emigracji</i> , (Umowa nr NdS-II/SP/0154/2023/01)
Wykaz usług badawczych realizowanych na rzecz przemysłu związanych z proponowaną tematyką badawczą za okres ostatnich 5 lat
-